

Beszámoló

Jól! Pontosabban csak úgy, hogy mostanra már nem ugyanott vagyok a pályázatom tárgyát képező kötettervvel, mint ahol a pályázás idején voltam – és ez mindenképpen bizakodásra ad okot, akár attól függetlenül is, hogy milyen irányba mozdult el az eredeti terv a munkafolyamat során.

Pályázatomat az *Apatitok* munkacímű kötettervre adtam le, a pályázati dokumentáció részét képező beszámolóban pedig így sikerült belehelyeznem a tervet írói kísérletezésem tágabb kontextusába: „Eddigi munkáimban a nyelvbe vetett bizalom és bizalmatlanság határán egyensúlyozva próbáltam meg kezdeni valamit az engem közvetlen módon meghatározó emberi viszonyokkal, és ebbe a folyamatba kapcsolódna be az *Apatitok* munkacímű kötet megírása is.”

Az eredeti munkacím helyét átvette a *Reppelgetünk apámmal* szókapcsolat, ami egyszerre jelezi egyik oldalon azt a folytonosságot, másik oldalon pedig az elmozdulást, ami a tervhez képest időközben lezajlott a verseken való munka során: a középpontban továbbra is egy meghatározó emberi viszony – konkrétan az apa-fiú kapcsolat – áll, az viszont, ahogy ezekben a versekben a nyelvhez közelítek, alapvetően megváltozott. A belé vetett bizalom és bizalmatlanság határán való egyensúlyozást felváltotta egy bátrabb, már-már vakmerő indulat, a nyelvnek a maga törekénységével, esetlegességével együtt való felölelése. Ez részben abból az egyszerű felismerésből fakad, hogy *ez van*, ezzel kell valamit kezdenünk, más esélyünk nincs, ha a nyelv közegében akarunk valamiféle megértés vagy akár emberi közeledés felé haladni (itt persze nem arra gondolok, hogy „célirányosan menetelni”), másrészt pedig abból a számomra újszerű élményből, hogy mennyire felszabadító ráhagyatkozni a nyelv ritmusára, belefeküdni a sodrásába, és abban bízni, hogy megtörik, mint valami köveken, és felszínre bukik egy szó, félmondat, felismerés – bármi, ami aztán a szöveg valódi tétjévé válhat, és ami pusztá reflexiók eredményeként sosem „jönne ki”.

Így jutottam el a repphez, pontosabban egy repp-szerű versformához. Ebben a számomra még nagyon friss nyelvben egy olyanfajta közeledés reményét is látom a fiatalabb generációk felé, amilyennel a szlem is kísérletezik, a különbség talán ott ragadható meg, hogy a meghatározó szlemes tendenciákkal szemben (de semmiképpen sem azokkal ellentétben) ezeknek a

szövegeknek sokkal inkább a személyes tétje kerül előtérbe, társadalmi tétje kevésbé explicit – bár bízom benne, hogy a majdani kötet egészében majd az is kitapinthatóvá válik.

Az eddig publikált néhány részlet és az azok nyomán elindult beszélgetések számomra rendkívül fontosak voltak, és bár eddig csak töredéke készült el a tervezett verseskötetnek, azt hiszem, hogy az elmúlt évi munka, jegyzetek, beszélgetések, tapasztalatcserék és a sima figyelés (számomra ezekben, illetve ezeknek a háttérében húzódó anyagi szabadságban mérhető az ösztöndíj „haszna”) gazdagon hozzájárultak ahhoz a „termékhez”, amely reményeim szerint *Reppelgetünk apámmal* címmel egyszerűen tapintható, olvasható, befogadható, majd szétszedhető és szétszórható lesz.

Reppelgetünk apámmal (részletek)

Apa, te jobb vagy, mint amilyenek én tudlak.

Anya, te jobb vagy, mint amilyenek én tudlak.

És így, végig, az egész család, én is.

Ezzel kell kezdeni mit lehet ezzel.

Jelent vagy nem jelent,

valamit bármit,

jövel már szentlélek és kezd el.

*

Most én vagyok az apám. Bocsánatot szeretnék kérni egyért s másért.

Bekavar egy kicsit, hogy minden ember mást ért

azon hogy bűn, hogy bocs, hogy bánom,

s hogy meddig éri meg nekem itt magam megaláznom,

arra ugye senkinek mércéje nincsen,

ne is jöjjön mércével más nekem, csak az Isten,

jó magasra tetted Uram, én meg, nézd meg, itt lenn

ugrálok egy helyben, s mire közelednék hozzá,

azon kapom magam, hogy csak távolodom tőle,

de minden erőmmel, semmi erőmmel

azon vagyok, hogy ne járjon át a kába gögje

a bűnök és az elrontások belátásának,
s ne fusson szét ereimben sértődöttség-méreg
most, hogy végre egyért s másért bocsánatot kérek.

*

Bocsánatot kérni mire jó kérem,
mire jó a sok kis elcseszés,
az *elrontás* mire jó – így mondanám apámnak,
édesapámnak – így mondanám szépen,
mire jó.

*

És arra is törekszem (nem gyáván s nem bátran),
hogy a megbocsátást ne úgy prezentáljam,
hogy ez itt egy lehetőség: heló, itt van, felkínáltam,
kezdjél vele valamit, vagy ne kezdjél, én továbbáltam,
s azt is tudom, tudom, tudom,
elfelejtem, észbejutom,
emlékeztetőt hagyok a belső vakablakban
arról, hogy a másik ember totál szabad abban,
ahogy ahhoz viszonyul, hogy bocsánatot kértem,
és lehet, hogy nem értem, hogy számba vesz vagy mért nem,
de szabad, és a szabadságát nem én garantálom,
hanem csak úgy van neki, semmi/mindenáron,
elvárásnak nyoma sem lehet tehát bennem,
bár rohadtul tiltakozik bennem itt a jellem,
s rászorulni is rohadtul elviselhetetlen,
rászorulni arra, hogy a másik nekem megbocsásson,
kiszolgáltatottnak lenni, Istenem, azt hogy utálok,
s van úgy, hogy nincs semmi, elrontottuk, ennyi,
s van úgy is, hogy lesz valami, és ha ebből lesz valami,
az nem azért lesz, mert én bocsánatot kértem,
bár ahhoz, hogy valami, legyen ebből valami,

az is kell, hogy én most, kell-e az, hogy én most,
mit tudom én, mi kell ahhoz,
s mire jó, hogy itt elragoz-
gatok ilyen szavakat ritmusokba szórva,
annyi szent, hogy könnyebb így beszélgetni róla,
nyíltan, na persze, *férfi*val a *férfi* – – –
Nem tudom, hogyan kell bocsánatot kérni.

*

Apa, te tudod, hogy ki is vagyok én.
Anyá, te tudod, hogy ki is vagyok én.
És így, végig, az egész család, én is.
Ez persze nem igaz, de úgy csinálunk mintha,
szövődik szép csendben a családi minta,
a családi mintha, hogy mintha mi se lenne
átláthatóbb mint a család, s minden, ami benne
működik, mállik, virágzik, vásik,
mindenkinek világos, hogy kicsoda a másik,
ennél fogva az van hogy
ennél fogva nem kell hogy
megismerjük egymást ennél fogva,
szia apa te ki vagy és minek lennél foglya,
szia anya te ki vagy és minek lennél foglya,
látjátok, én kérdeznék, de gyáva vagyok ahhoz, hogy
ne burkoljam kérdéseim feltételes módba
– feltételes kijelentő, nagyszerű, hát ez is mi –,
e jótékony „lennél”-be, mintha választhatnánk,
leemelhetnénk a polcra azt, ami majd fogva tart,
én például ezt szeretném,
szép, személyreszabott iga,
a súlyomnak pont megfelel,
nem túl könnyű, nem is túl nehéz – – –

így virágzik szét bennem a metafora-penész,
hát így könnyű, ki/metafo/rázni
azt amiről beszélni nem lehet beszélni,
beszélni nem lehet amiről, azt,
amiről arról, arról akkor
hallgatni kell akkor,
de akkor *arról*
kell hallgatni
akkor arról
kell.

Néma ölelésben tapintsuk ki egymás
pulzusát sebeit
ne nézzünk
el.